

A PÉCSI ÍTÉLTÁBLA POLGÁRI KOLLÉGIUMA

Határidők a csődeljárásban és a felszámolási eljárásban

Vitaindító a Pécsi Ítéltábla és az illetékességi területéhez tartozó bíróságok bírúinak 2015. április 23 -i konzultációjához

(A konzultáción elfogadott álláspontot a szöveg dőlt betűvel tartalmazza)

I./Csődeljárás

1/Hitelezői igény bejelentési határidő, regisztrációs díj befizetési határidő:

A Csődtörvény 2012. február hó 29. napjáig hatályos 10. § (2) bekezdés f) pontja értelmében a közzétételi végzés tartalmazza a hitelezőknek szóló felhívást arra, hogy fennálló követeléseiket a csődeljárás elrendeléséről szóló végzés közzétételétől számított 30 napon belül - a csődeljárás kezdő időpontját követően keletkező követeléseiket pedig 3 munkanapon belül - jelentsék be az adósnak és a vagyonfelügyelőnek. A regisztrációs díj befizetése tekintetében a törvény határidőt nem tartalmazott, azonban az **EBH2011. 2332. számú határozatban** kifejtettek szerint a csődeljárás kezdő időpontjában fennálló követelése alapján a csődeljárásban **csak az vehető figyelembe hitelezőként** és csak az gyakorolhatja a hitelezői jogokat, **aki a csődeljárás kezdő időpontját követő 30 napon belül követelését bejelenti** a vagyonfelügyelőnek és az adósnak, **továbbá ezen a határidőn belül befizeti a nyilvántartásba vételi díjat** is.

A 2012. március hó 1. napjától hatályos 10. § (2) bekezdés f) pontja szerint a hitelezői igény bejelentési határidő továbbra is a csődeljárás elrendeléséről szóló végzés közzétételétől számított **30 nap** - a csődeljárás kezdő időpontját követően keletkező követelések esetében **8**

munkanap-, azzal, hogy a **nyilvántartásba vételi díjat ezzel egyidejűleg, fenti határidőn belül kötelesek a hitelezők befizetni.**

A 20. § (3) bekezdése alapján a 10. § (2) bekezdése szerinti határidő elmulasztása esetén a hitelező az egyezségkötésben nem vehet részt, az egyezség hatálya nem terjed ki rá. A bejelentési határidő elmulasztása miatt nyilvántartásba nem vett hitelezői igény jogosultja az adós ellen követelését nem érvényesítheti, azonban a más által kezdeményezett felszámolási eljárásban a még el nem évült követelését bejelentheti.

Az a kérdés tehát már egyértelműen eldőlt, hogy az igény bejelentési határidő a nyilvántartásba vételi díj befizetésére is irányadó, az igénybejelentéssel egyidejűleg a nyilvántartásba vételi díjat is be kell fizetni.

Továbbra is kérdés marad azonban, hogy van-e helye igazolási kérelemnek a hitelezői igény bejelentési határidő elmulasztása miatt, a határidő anyagi jogi vagy eljárási határidő-e?

Az idézett jogszabályi rendelkezésekből a hitelezői igény bejelentési határidő anyagi jogi – és a 20.§ (3) bekezdésének rendelkezéséből következően jogvesztő - jellegére lehetne következtetni. (A csődeljárás alatt álló kötelezettel szemben a pénzkövetelések érvényesítésének eszköze – a per, és a perben benyújtandó keresetlevél helyett – a hitelezői igénybejelentés, amely nem perbeli cselekmény, a keresetlevél benyújtásától eltérően még csak nem is bíróság előtt, hanem a vagyonfelügyelő előtt teljesítendő. Ennek alapján nem eljárási cselekményre vonatkozó, eljárási határidő, hanem közvetlenül az anyagi jogi igényhez kapcsolódó, anyagi jogi határidő, és a 4/2003. Polgári jogegységi határozatban adott iránymutatás ezért e határidő tekintetében is irányadó lenne.)

A **Kúria felszámolási ügyben, a Gfv.VII.30.310/2013/11. számú határozatában a felszámolási igény bejelentési határidőről** azonban ezzel ellentétesen, **ügy foglalt** állást, hogy az igény bejelentési határidő eljárási határidő, és a mulasztás igazolással orvosolható. A határidőn túl érkezett hitelezői igény bejelentés kapcsán kifejtette, hogy a felszámolónak ilyen esetben - ha nem kell a jogvesztő határidő letelte miatt elutasítania a bejelentett igény nyilvántartásba vételét – a hitelező igazolási kérelmét a saját nyilatkozatával együtt a bíróságnak kell megküldenie a kérelem elbírálása érdekében.

Kérdés: A Kúria felszámolási eljárásra adott iránymutatása alkalmazandó-e csődeljárásban is, azaz, van-e helye igazolási kérelem előterjesztésének az igény bejelentési határidő elmulasztása miatt, illetve, ha az igénybejelentés határidőben történt, orvosolható-e igazolási kérelemmel a regisztrációs díj befizetésének késedelmé ? A kérdés megválaszolásánál megfontolandó, hogy amennyiben teret engedünk az igazolásnak, ez akadályozhatja az eljárást, figyelemmel az igazolási kérelem előterjesztésének (15 nap + 3 hónap) határidejére, hiszen a hitelező így akár az egyezségi tárgyalás előtt 1 nappal, vagy azon a napon is előterjeszthetné a kérelmét, és közben lejárat a moratórium (120 nap). Emellett kérdés az is, hogyan tud egyezségi javaslatot előterjeszteni az adós, ha nincs egy végleges hitelezői igény lista,

mert 120 napon belül még új hitelezők léphetnek be. (Ellenérv lehet persze az, hogy a csődeljárás alatt lejáró követelések is új hitelezőket generálnak) Nem volna-e helyes a 20.§ (3) bekezdésében írtakra figyelemmel itt a határidőt jogvesztőként értelmezni.

A tanácskozás résztvevői megállapodtak abban, hogy csődeljárásban is a Kúria Gfv.VII.30.310/2013/11. számú határozatában írtakat követik, az igénybejelentési határidőt eljárási határidőnek tekintik, és a határidő elmulasztása miatt előterjesztett igazolási kérelmet elbírálják. Megállapodtak abban is, hogy megengedhető az igazolási kérelem akkor is, ha a mulasztás csak a regisztrációs díj befizetésének elmulasztásában áll.

Kérdés: Van-e helye fellebbezésnek az igazolási kérelmet elutasító végzés ellen?

Kúria Gfv.VII.30.179/2013. szám (BH 2013.312): az igazolási kérelmet elbíráló határozat nem támadható külön fellebbezéssel. Az indokolás szerint a Pp. 110.§ (1) bekezdése alapján az igazolási kérelmet elutasító határozat ellen fellebbezésnek van helye. A Cstv. 6. §-ának (3) bekezdése értelmében azonban a Pp. szabályai a csődeljárásban csak a csődeljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel alkalmazhatók. Jelen ügyben a kifogást elbíráló végzésnek az igazolási kérelem tárgyában hozott rendelkezése nem különíthető el a vagyonfelügyelő tevékenységével kapcsolatos érdemi határozattól. Miután a csődeljárás speciális rendelkezései miatt ez utóbbi külön fellebbezéssel nem támadható, ennek következtében az igazolási kérelmet elbíráló tartalom sem fellebbezhető külön fellebbezéssel. (E döntés alapjául elsőfokú határozat a hitelező nyilatkozatát a regisztrációs díj befizetésének elmulasztása miatt előterjesztett igazolási kérelemnek tekintette, azt elutasította, és egyben elutasította azt a kifogást is, amely a bejelentett hitelezői igény elkésztés miatti elutasítását támadta)

A tanácskozás résztvevői megállapodtak abban, hogy az igazolási kérelmet külön végzéssel bírálják el akkor is, ha a hitelező kifogást is előterjeszt, ellene a Pp. szabályai szerint – mivel a Cstv. eltérő rendelkezést nem tartalmaz – fellebbezési jogot biztosítanak, és a kifogás tárgyában csak az igazolási kérelmet elutasító végzés jogerőre emelkedését követően döntenek azzal, hogy a soron kívüliségre vonatkozó szabályokat ez esetben is irányadónak tekintik.

Kérdés: Ha a határidőt eljárási határidőnek tekintjük, a határidő utolsó napján postára adható-e a hitelezői igénybejelentés ? (A Pp.105.§ (4) bekezdése a bíróság előtt teljesítendő eljárási cselekményről rendelkezik, a 4/2003 PJE szerint pedig még a keresetlevél benyújtása sem bíróság előtt teljesítendő eljárási cselekmény, mégsem volt eddig sem ebben a kérdésben egységes álláspont.)

A tanácskozás résztvevői megállapodtak abban, hogy a határidő eljárásjogi jellegére tekintettel a határidő utolsó napján postára adott igénybejelentést határidőben érkezettnek kell tekinteni.

2./ A kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő

A csődeljárásban kétfajta kifogás terjeszthető elő. A Csődtörvény 12. §. (5) bekezdése alapján az adóst és a hitelezőket a besorolásról és a nyilvántartásba vett követelés összegéről haladéktalanul értesíteni kell, és legalább 5 munkanapos határidőt kell számukra biztosítani, hogy arra vonatkozóan észrevételt tehessenek. Az észrevétel tárgyában a vagyonfelügyelő három munkanapon belül dönt, és erről haladéktalanul köteles értesíteni a hitelezőt és az adóst, akik az erről történt tudomásszerzéstől számított 5 munkanapon belül nyújthatnak be kifogást a bírósághoz a vagyonfelügyelő besorolásra vonatkozó intézkedése ellen, ideértve azt is, ha a vagyonfelügyelő nem a hitelező által bejelentett összegben veszi nyilvántartásba a követelést. Ebben az eljárásban a bíróság döntése vagy elutasítás lehet, vagy a vagyonfelügyelő kötelezése arra, hogy a hitelező igényét meghatározott összegben, vitatottként, vagy nem vitatottként vegye nyilvántartásba. (Ez a saját hitelezői igénnyel kapcsolatban benyújtható kifogás)

A 15. § (3) bekezdése szerint pedig a vagyonfelügyelő jogszabálysértő vagy a hitelezők, illetve más személy jogos érdekét sértő tevékenysége vagy mulasztása ellen a sérelmet szenvedett személy vagy szervezet, továbbá a hitelezői választmány, hitelezői képviselő - a tudomásszerzéstől számított 5 munkanapon belül - a csődeljárást lefolytató bíróságnál kifogással élhet. A bíróság eljárására az 51. §-ban foglaltak megfelelően irányadóak azzal az eltéréssel, hogy a kifogás elbírálása tárgyában hozott végzés ellen külön fellebbezésnek nincs helye. (Ide tartozik a másik hitelező besorolását támadó kifogás is, mint ezt a Kúria a Gfv. X.30.127/2012/9. számú döntésében kifejtette, mely szerint „a Cstv. 15.§ (3) bekezdése alapján a hitelező jogosult kifogást előterjeszteni a vagyonfelügyelő tevékenysége ellen arra hivatkozással, hogy egy másik hitelező igényét elfogadta, vagy azt a Cstv. 12.§ (2) bekezdésben szabályozott valamelyik csoportba besorolta”.)

(A két kifogás közti kapcsolat kérdésében lsd. még a Kúria Gfv.VII.30.299/2013/16. számú határozatát: “A Kúria a Gfv.X.30.127/2012/9 számú, korábban hozott végzésében már kifejtette, “a Cstv. 12.§ (5) bekezdésében szabályozott kifogás, bár az eljárásra speciális rendelkezéseket is tartalmaz, mégis a Cstv. 15.§ (3) bekezdésében található kifogás egy

esetének tekintendő. A Cstv. 15.§ (3) bekezdése tartalmazza tehát az általános szabályokat, amelyhez képest a besorolással kapcsolatos kifogás különös szabályai a 12.§ (5) bekezdésében található.”)

A Kúria 2/2015. PJE jogegységi határozata alapján a **felszámoló** jogszabálysértő intézkedése, illetve mulasztása elleni kifogás előterjesztésére megengedett 8 napos határidő **eljárásjogi** határidő, amelynek elmulasztása igazolási kérelemmel kimenthető. A jogegységi határozat indokolásában rögzíti, hogy a Cstv.51. §-ában foglaltak megfelelően irányadóak a csődeljárásban is a 15. § (3) bekezdése értelmében.

Kérdés: A csődeljárásban előterjesztett kifogás esetén (annak mindkét esetében) is megfelelően irányadó-e a jogegységi határozat ?

A tanácskozás résztvevői megállapodtak abban, hogy jogegységi határozatban kifejtett elveknek megfelelően a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidőt a csődeljárásban is eljárási határidőnek tekintik, amelynek elmulasztása igazolással kimenthető.

II./Felszámolási eljárás

1/ A hitelezői igény bejelentési határideje, nyilvántartásba vételi díj befizetési határideje:

Kérdés:A hitelezői igény érvényesítésére megállapított határidő anyagi jogi vagy eljárási jogi határidőnek minősül? Van-e helye igazolási kérelemnek a hitelezői igény bejelentési határidő elmulasztása miatt? Meddig lehet befizetni a nyilvántartásba vételi díjat?

Hitelezői igény: A Kúria: Gfv. VII.30.310/2013/11. számú fent már hivatkozott határozata állást foglalt ebben a kérdésben, e szerint az igény bejelentési határidő eljárási határidő, és a mulasztás igazolással orvosolható. A határidőn túl érkezett hitelezői igény bejelentés kapcsán kifejtette, hogy a felszámolónak ilyen esetben - ha nem kell a jogvesztő határidő letelte miatt elutasítania a bejelentett igény nyilvántartásba vételét – a hitelező igazolási kérelmét a saját nyilatkozatával együtt a bíróságnak kell megküldenie a kérelem elbírálása érdekében.

Nyilvántartásba vételi díj: E tárgyban legutóbb közzétett, BH2015. 15. számú döntés úgy tűnik minden, e tárgyban felmerülő kérdést rendezni kívánt.

A közzétett döntés a Cstv. 28. § (2) bekezdés f) pontja, 37. § (3) bekezdése, Cstv. 46. § (7) bekezdése alapján kifejtette, hogy e rendelkezéséből egyértelműen az következik, hogy a hitelezőnek, amennyiben ilyen minőségben a felszámolási eljárásban részt akar venni, a

bíróság felhívásának megfelelően a nyilvántartásba vételi díjat a 40 napos határidőn belül be is kell fizetnie. Ha az igény bejelentés határidőn belül bejelentkezik, de a nyilvántartásba vételi díjat csak a bejelentési határidőn túl fizeti meg, úgy csak az igényét határidőn túl bejelentő hitelezőként vehető figyelembe, mert a hitelezőként történő nyilvántartásba vétel együttes feltételei közül a másodikat csak az igény bejelentési határidőn túl teljesítette. Aki a 40 napos határidőn túl, a jogvesztő határidőn belül jelenti be a követelését, de a jogvesztő határidőn belül nem fizeti meg a nyilvántartásba vételi díjat, nem válik az adós felszámolási eljárásában figyelembe veendő hitelezővé. A Kúria a fent kifejtetteken felül utalt az EBH2011. 2332. számú döntésében a csőd eljárásokban - a 30 napos bejelentkezési határidőn belül befizetendő nyilvántartásba vételi díjakkal kapcsolatban - kifejtett elvekre, amelyek a felszámolási eljárásban is érvényesülnek.

A tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy az idézett döntések a feltett kérdést teljes körűen megválaszolják. Megállapodtak abban is, hogy amennyiben a felszámoló a hitelező követelését a joggyakorlat változása miatt átsorolja határidőn belül besorolt igényből határidőn túlivá, ezt a felszámolói intézkedést nem lehet jogszabálysértőnek tekinteni, ezért az ez okból előterjesztett kifogást el kell utasítani.

Kérdés:

- a) Ha az igénybejelentés 40 napon belül történik, a nyilvántartásba vételi díj befizetés 40 napon túl, de a jogvesztő határidőn belül, akkor a mulasztás e részben is kimenthető-e igazolással a Gfv. VII.30.310/2013/11. számú döntésben írtak szerint ?

A tanácskozás résztvevőinek álláspontja szerint igen.

- b) Fel kell-e hívnia a felszámolónak a hitelezőt hiánypótlásra, a regisztrációs díj befizetésére?

A Cstv-nek nincs olyan rendelkezése, amelynek alapján a felszámolónak kötelezettsége lenne, hogy a hitelezőt a regisztrációs díj befizetésére külön felhívja. A Cstv. 27. § (2) bekezdése h) pontja alapján ugyanis a közzétételi végzés tartalmazza a Cstv. 46. § (7) bekezdésében meghatározott elkülönített számla számát és a hitelezők tájékoztatását a befizetendő nyilvántartásba vételi díj százalékos mértékéről. Amennyiben a hitelező elmulasztja a nyilvántartásba vételi díj befizetését a jogvesztő határidőn belül, közömbös a jogvesztő határidő elmulasztásának oka. Amennyiben viszont a jogvesztő határidő még nem telt el, hivatkozhat-e a hitelező arra, hogy a felszámoló a hiány pótlására nem hívta fel. (lehet-e ez menthető ok, alapot adhat-e igazolásra, ha e körben külön is van helye igazolásnak) A válaszadásnál

meggondolandó, hogy ha kimondjuk, hogy elvárható a tájékoztatás, akkor egy esetleges kártérítési perben már nem mondhatunk mást.

(Az e tárgyban közzétett, BDT2011. 2437 számú döntés szerint a hitelezői igény bejelentése és a nyilvántartásba vételi díj befizetése időben elválhat egymástól. A nyilvántartásba vételi díj befizetésére megállapított határidőre vonatkozó szabályozás hiányában a felszámoló akkor jár el helyesen, ha felhívja a hitelezőt, hogy az általa megjelölt határidőn belül igazolja a nyilvántartásba vételi díj befizetését, azzal a figyelmeztetéssel, hogy ellenkező esetben a hitelezői igény nyilvántartásba vételét megtagadja (Debreceni Ítéltábla). A döntés jó része (Isd. dőlt betűvel) a Kúria ellentétes álláspontjára figyelemmel már nem alkalmazható, arra pedig nem ad választ, hogy mi a jogkövetkezménye annak, ha a felszámoló nem hívja fel a hitelezőt)

A tanácskozás résztvevőinek álláspontja szerint a felszámolónak nincs tájékoztatási és felhívási kötelezettsége.

- c) A határidőn túlinak minősülő igény esetében milyen kötelezettsége van a felszámolónak?

A Cstv 37. § (1) bekezdése szerint nyilvántartásba veszi és kielégíti, ha van rá fedezet, e kérdésben a Pécsi Ítéltábla az Fpkf.IV.30.195/2009/2. szám_határozatában úgy foglalt állást, hogy a határidőn túli hitelezői igényt nem kell felülvizsgálni és beterjeszteni a bírósághoz, besorolni sem kell, csak akkor, ha a kielégítésére rendelkezésre áll a fedezet.

A tanácskozás résztvevői indokoltnak találták e kérdéskör alaposabb megvitatását.

- d) Hogyan kell értelmezni a Cstv. 46. § (8) bekezdését, mely szerint, ha a bejelentett hitelezői igényt a felszámoló elismeri, de a jogosult nem kívánja a nyilvántartásba vételi díjat befizetni, akkor a felszámoló behajthatatlansági igazolást ad ki.
- e) Lehet-e kérni 40 napon túl, jogvesztő határidőn belül bejelentett igényre 2000 forint ellenében behajthatatlansági igazolást. (jogvesztő határidőn túl a követelés megszűnik, tehát nem merül fel a kérdés)

A tanácskozás résztvevői elfogadták azt az álláspontot, hogy ha a nyilvántartásba vételi díjat is 40 napon belül kell befizetni, és a felszámoló csak akkor vizsgálja felül a bejelentett igényt, ha a díjat is befizették, akkor a hitelezőnek a bejelentéskor (de legkésőbb 40 napon belül) el kell döntenie, hogy kívánja-e

befizetni a nyilvántartásba vételi díjat, akar-e hitelezővé válni vagy sem. Ha a felszámoló 40 napon belül nem nyilatkozik, csak 40 napon túl, és vitatja a követelést, akkor a hitelező már nem tudja pótolni a befizetés hiányát (legfeljebb igazolási kérelemmel élhet, de mi lehetne ilyenkor a menthető ok?), és nem kérheti vitatott hitelezői igényként annak beterjesztését a bírósághoz.

Ebben a kérdéskörben érdemes még megemlíteni Kúria Fpkf. VII. 30.241/2012/2 számú határozatát, mely szerint az a hitelező is kérhet behajthatatlansági nyilatkozatot (ezt a felszámoló eddig is mindig kiadták), aki befizette a nyilvántartásba vételi díjat, és az adós hitelezőjévé vált. Ha azonban kifejezett nyilatkozattal nem mond le a követelésről (illetve hitelezői státuszáról) akkor továbbra is hitelezőnek kell tekinteni, tehát az adós szempontjából ilyenkor nincs semmi jelentősége a Kúria szerint a behajthatatlansági nyilatkozatnak, az csupán számviteli szempontból bír jelentőséggel a hitelezőnél. Ebben a kérdésben nem ez volt a felszámolók gyakorlata. (Visszatéríthető-e ilyenkor a nyilvántartásba vételi díj kérdésében lsd. zalai kérdések című összefoglalót)

2./Milyen határidőn belül kell igazolni a biztosított (49/D) hitelezői státuszt?

Amennyiben a hitelező határidőben tett hitelezői igénybejelentést, a nyilvántartásba vételi díjat befizette, azonban a privilegizált besorolás alapjául szolgáló tényeket nem igazolta, csak a 40 napos határidő után tesz eleget kötelezettségének, kielégíthető-e a privilegizált kategóriában?

A BH 2014. 341. szám alatt közzétett döntés szerint a hitelezői igény privilegizáltként történő nyilvántartásba vételéhez arra is szükség van, hogy a felszámolónak határidőn belül átadják a hitelezői követelés biztosítékára vonatkozó iratokat. Az indokolás szerint:

- a) a hitelezőnek a követelésére és annak biztosítékaira vonatkozóan a 40 napos határidőben kell becsatolnia az iratokat a felszámolóhoz. Ebben az esetben kerülhet sor a Cstv. 49/D. §-a alapján a kielégítésre, a határidőn belül benyújtott, nem biztosított követeléssel rendelkező hitelezőket megelőzően.
- b) Ha a követelésre vonatkozóan határidőben, a biztosítékok tekintetében pedig határidőn túl történik meg a bejelentés, akkor a követelést nem biztosított, de határidőn belül bejelentett hitelezői igényként kell nyilvántartásba venni.

- c) Amennyiben a hitelező határidőn belül bejelenti az igényét, de csak a jogvesztő határidőn túl nyújtja be a privilegizált kielégítésre alapul szolgáló bizonyítékait, akkor a hitelezői pozícióját, s annak az addig benyújtott iratokon alapuló kielégítési rangsorát nem veszíti el, csupán az előnyösebb besoroláshoz való jogát nem érvényesítheti.

Kérdés:

- a) Az a b) és c) pont közt mi a különbség, hiszen a c) esetben is határidőn belül bejelentett, nem biztosított követelésről van szó. A különbség esetleg az lehet, hogy a b) esetben még igazolással elhárítható a mulasztás következménye, azaz, ez esetben is van helye igazolásnak? A c) esetben – az idézett döntés szerint - a „biztosított hitelezői pozíció eléréséhez szükséges jog tekintetében áll be jogvesztés”.

A tanácskozás résztvevőinek álláspontja szerint valóban felmerülhet az igazolás lehetősége a b) esetben, a c) esetben azonban nem.

- b) Ha a biztosított hitelezői státusz közhiteles nyilvántartásból megállapítható, illetve, ha a zálogjog létrejöttéhez az erre irányuló szerződésen kívül a megfelelő nyilvántartásba való bejegyzés is szükséges, akkor milyen iratot kell csatolnia a hitelezőnek (utóbbi esetben önmagában a zálogszerződés nem igazolja a zálogjog létrejöttét)? Mi a helyzet akkor, ha nem közhiteles nyilvántartás tartalmazza a hitelezőt? (A hitelbiztosítéki nyilvántartás nem közhiteles, azonban az új Ptk.5:88.§-a szerint az ingó dolgon, jogokon és követeléseken alapuló zálogjog megalapításához szükséges a bejegyzés a hitelbiztosítéki nyilvántartásba, e nélkül un. kötelmi hatályú zálogjogról beszélhetünk csak a Ptk.5:91.§-a szerint)
- c) A hitelező igazolja, hogy ingatlan, ingó zálogjogosult, így a 49/D § alapján jogosulttá válik kielégítésre, azt azonban azt nem igazolja, hogy követelésen alapuló zálogjoga is van. Amennyiben a felszámoló követelés behajtásból realizál bevételt, következik-e a fentiekből, hogy a követelésen alapuló zálogjog határidőn túl történő igazolása miatt követelésbehajtásból kielégítést nem igényelhet (egyéb feltételek fennállása esetén, lsd. zálogjoggal kapcsolatos anyag).

A b) esetben eleve privilegizált státuszban van a hitelező, utólag azt igazolja, hogy a zálogjog a követelésekre is kiterjed. A Pécsi Ítéltábla korábbi, a követelésbehajtásból befolyt összeg kifizetésének elmulasztása miatt előterjesztett kifogás folytán indult Fpkhf. IV. 30.408/2013/2 számú döntésében úgy foglalt állást, hogy a felszámolót a követelésen alapuló zálogjog

igazolásától terheli fizetési kötelezettség, ezt megelőző időszakban ugyanis nincs mulasztás, mert a követelésen alapuló zálogjogát a hitelező nem igazolta.

A b) kérdés esetében az ítélőtábla a jövőben elbírálendő ügyekben, főleg az új Ptk. szerint megalapított zálogjogok esetén megfontolásra ajánlja a törvényszékeknek a leírtakat. A c) kérdésben a törvényszéki bírák nem nyilvánítottak véleményt, az ítélőtábla álláspontja az, hogy ha a követelésen alapuló zálogjog folytán biztosítottá váló hitelezőnek be kell csatolnia a biztosítéki szerződést (vagy a hitelbiztosítéki nyilvántartásról kiállított igazolást), akkor az utólagos hivatkozás az újabb biztosítékre nem vehető figyelembe.

3. A Csődtörvény 51. § alapján előterjeszhető kifogás határideje anyagi jogi vagy eljárási határidő?

A KÚRIA 2/2015. PJE jogegységi határozata alapján a felszámoló jogszabálysértő intézkedése, illetve mulasztása elleni kifogás előterjesztésére megengedett 8 napos határidő **eljárásjogi határidő**, amelynek elmulasztása igazolási kérelemmel kimenthető.

(Érdekességként korábbi döntések: A BH1999. 327., BH1996. 118. számú eseti döntések alapján a határidő elmulasztása igazolási kérelemmel kimenthető, a 8 napos határidő nem elévülési, hanem eljárási határidő. A Szegedi Ítélőtábla Fpkf.I.30.696/2003/2. és Fpkf.I.30.492/2008. számú határozatai szerint a felszámolási eljárásban a felszámoló jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása elleni kifogás benyújtására nyitvaálló 8 nap határidő nem jogvesztő jellegű, annak elmulasztása igazolási kérelemmel kimenthető. A Debreceni Ítélőtábla IH 2006. 179. (Fpkhf.IV.30.671/2005/5.) és Fpkhf. III. 30.524/2005/2. számú határozatában szintén igazolási kérelemmel kimenthető eljárási határidőnek minősítette. A Győri Ítélőtábla Fpkhf.IV.25.344/2013/2.számú határozatában azonban úgy foglalt állást, hogy a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő nem eljárásjogi, hanem jogvesztéssel nem járó, elévülési jellegű anyagi jogi határidő. Ezért a kifogás elkésettségét (az igény elévülését) bíróság hivatalból nem állapíthatja meg, az elévülésre történő hivatkozás esetén a jogsértésről történő tényleges tudomásszerzés időpontja vizsgálendő. A Pécsi Ítélőtábla Fpkhf.IV.30.139/2013/2. számú határozata szerint a Cstv. 51. § (1) bekezdésében meghatározott határidő elévülési

jellegű határidő a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő, elmulasztása orvoslására a jogszabály nem ír elő igazolást.)

Kérdés:

- a) **Postára adható-e a kifogás a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként?**
(bíróság előtt teljesítendő eljárási cselekmény-e a kifogás benyújtása)
- b) **Az elkésett kifogás a Pp.130.§ (1) bekezdés i) pontja alapján hivatalból elutasítandó-e, vagy az elutasítás alapja a Cstv.51.§-a azzal, hogy az indokolásra tartozó kérdés az, hogy az elutasításra érdemi vizsgálat nélkül került sor.**

A jogegységi határozat indokolása szerint csak a BÜSZ rendelkezése folytán, ügyviteli szempontból indul új eljárás, a kifogás nem a bíróság előtt megindítandó új eljárás kezdő irata (az eljárást megindító irat a felszámolási kérelem), hanem jogorvoslati eszköz egy már megindult eljárásban.

A tanácskozás résztvevőinek álláspontja szerint, amennyiben a kifogás benyújtására nyitva álló határidőt eljárásjogi határidőnek kell tekinteni, akkor el kell fogadni a határidő utolsó napján postára adott kifogást határidőben érkezettnek a Pp. szabálya szerint.

Megállapodtak a tanácskozás résztvevői abban is, hogy az elkésett kifogást a Pp.130.§ (1) bekezdés i) pontja alapján, hivatalból utasítják el.

- c) **Amennyiben a felszámoló elmulasztja a zálogjogosult, vagy a felszámolási költség jogosultja részére a kifizetést, a tudomásszerzéstől számított 8 napon belül vagy a mulasztás tartama alatt terjeszthető elő kifogás?**

Korábban a mulasztás kérdésében a gyakorlatban volt olyan álláspont, hogy folyamatos felszámolói mulasztás esetén a kifogást nem lehet elkésettnek tekinteni. A BH2014. 187. szám alatt közzétett eseti döntés szerint azonban a felszámoló mulasztása sem menti fel a hitelezőt az alól a jogszabályi kötelezettség alól, hogy ha a mulasztást sérelmesnek tartja, ellene a mulasztás tudomására jutásától számított 8 napon belül benyújtsa a kifogást. Az indokolás szerint a felszámolás rendszerével, a törvényi határidőkkel, a felszámolás jogintézményének lényegével ellentétes az a jogértelmezés, amely méltányolja valamely kérelmező olyan magatartását, hogy bár tudatában van az igényét érintő, számára sérelmes felszámolói

intézkedésnek, mulasztásnak, mégsem nyújt be kifogást a bírósághoz. A Kúria ezért nem értett egyet a jogerős végzésben foglalt azzal a jogértelmezéssel, hogy a felszámoló folyamatos mulasztására tekintettel a kérelmező kifogását az adott ügyben nem lehet elkésettnek tekinteni.

Felmerülnek azonban olyan esetek, amikor a mulasztás abban áll, hogy a felszámoló törvényi kötelezettsége ellenére nem fizet (felszámolási költséget esedékességkor, biztosított hitelezői igényt a zálogtárgy értékesítését követően haladéktalanul). Értelmezhető-e ilyen esetben a tudomásszerzés mint fogalom, hiszen a hitelező nem tudhatja pontosan, mikor áll be a mulasztás. (főleg, hogy egy a zálogjogi témakörben elemzett döntés szerint van olyan eset, amikor a felszámolónak csak a közbenső, vagy a zárómérleg alapján kell kifizetést teljesítenie) A Pécsi Ítéltábla az Fpkhf. IV. 40.213/2014/2. és az Fpkf.IV. 30.343/2013/2. számú döntésekben úgy foglalt állást, hogy a felszámolót kötelezettség terheli a zálogjogosult követelésének kifizetésére, ha kötelezettségét elmulasztja, mindaddig, amíg e mulasztás fennáll, a hitelező követelheti a teljesítést, ezért a mulasztás miatt benyújtott kifogást a mulasztás fennállása alatt elkésettség okán nem lehet elutasítani. Ezzel ellentétes jogértelmezés arra vezetne, hogy a hitelező az igénye besorolásától függetlenül elveszthetné azt a jogát, hogy a Csódtörvény 49/D. § kielégítésben részesüljön. Ilyen tartalmú jogvesztés viszont nem következik a Csódtörvény egyetlen rendelkezéséből sem. (Ezt az álláspontot irányadónak tekintjük a felszámolási költségekre is) Különbözik ettől az az eset, amikor a felszámoló elszámolást közöl a hitelezővel, melyben részletezi a levonásokat, közli a kifizetendő összeget, ezt kifogással a hitelező 8 napon belül nem támadja, akkor később kifogásban a levonásokat nem sérelmezheti, és kifizetést e tételek tekintetében nem kérhet. (Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkf.43.573/2014/2.)

A tanácskozás résztvevői egyetértetek a Pécsi Ítéltábla Fpkhf. IV. 40.213/2014/2. és az Fpkf.IV. 30.343/2013/2. számú döntéseiben kifejtettekkel.

4./Közbenső mérlegre tett észrevétel határidejének jogi természete, anyagi jogi vagy eljárási határidő-e?

A Cstv. 50. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közbenső mérleget a bevételek és költségek alakulásáról készített kimutatást és a hitelezők részbeni kielégítésének sorrendjét és összegét tartalmazó részleges vagyonfelosztási javaslatot a felszámoló köteles a hitelezőknek – választmány alakítása esetén a választmánynak is – megküldeni azzal, hogy arra 15 napon belül észrevételt tehetnek. Az (1) bekezdésben meghatározott iratokat a bíróság részére

jóváhagyás végett be kell mutatni, a hitelezők véleményét – a hitelezői választmány vagy hitelezői képviselő esetén az említettek véleményét is – csatolva.

A felszámoló akkor jár el a Cstv. fenti rendelkezéseinek megfelelően, ha az elkészített közbenső mérleget és az (5) bekezdésben felsorolt egyéb iratokat először megküldi a hitelezőknek, bevárja a hitelezők észrevételét, majd a hitelezői észrevételekkel együtt terjeszti a közbenső mérleget a bíróság elé. A közzétett döntések az észrevételezésre nyitva álló határidő nem minősítik, úgy fogalmazzuk, hogy törvényi határidő, amely alatt megtenni elmulasztott észrevételre hivatkozással a közbenső mérleget jóváhagyó végzés eredményesen nem támadható (EBH2004. 1134. BDT2012. 2737. BDT2004. 935.)

Egy közzé nem tett döntésben a Debreceni Ítéltábla Fpkf. IV. 30. 046/2006/2. számú határozatában kifejtette, hogy a Cstv. 50.§ (5) bekezdésében megállapított határidő utolsó napján a felszámolónak ajánlott küldeményként postára adott, és a felszámolóhoz a határidő lejártát követően érkezett, igazolási kérelmet nem tartalmazó észrevételt elkésettnek kell tekinteni, amelyet a felszámoló már nem köteles a bíróság részére megküldeni. Az annak figyelmen kívül hagyásával meghozott közbenső mérleget jóváhagyó végzés nem törvénysértő.

A Pécsi Ítéltábla véleménye szerint a közzétett döntéseknél mélyebb elemzésbe e határidő tekintetében nem érdemes belebonyolódni, az igazolási kérelmet ez esetben fel sem kellene vetni, ha a határidőn belül nem érkezik észrevétel, a jóváhagyó végzés meghozható, ha a végzés meghozatalakor rendelkezésre áll észrevétel, azt akkor is figyelembe kell venni, ha határidőn túl, de még a jóváhagyás előtt érkezett. (A Pécsi Ítéltábla akkor helyezi hatályon kívül a jóváhagyó végzést, ha a bíróság nem bírálta el a határidőben benyújtott észrevételt, mindig megjegyezve, ha ez a felszámoló hibája volt, mert azt nem továbbította a bírósághoz)

A tanácskozás résztvevői a Pécsi Ítéltábla álláspontjával egyetértettek.

5./ Csódtörvény 56 § (1) bekezdése alapján előterjesztett kifogás a határidő utolsó napján ajánlott postai küldeményként feladva határidőben érkezettnek tekintendő-e (Pp. 105. § (4) bekezdés)?

A Cstv. 56. § (1) bekezdése szerint a bíróság a felszámolási zárómérleget és vagyonfelosztási javaslatot a kézhezvételtől számított 30 napon belül megküldi a hitelezőknek. Bármelyik hitelező a kézbesítéstől számított 30 napon belül a felszámolási zárómérlegben és vagyonfelosztási javaslatban foglaltakat írásban kifogásolhatja. A kifogás benyújtására rendelkezésre álló határidő elmulasztása jogvesztéssel jár. (A bírói gyakorlat egységes abban, hogy jogvesztés folytán, amennyiben a hitelező a zárómérleggel, vagyonfelosztási javaslattal összefüggő kifogásolási jogával nem élt, utóbb a záró végzés elleni fellebbezésben sem hivatkozhat olyan

körülményre, melynek alapján kifogást terjeszthetett volna elő. A jogvesztésből következik az is, hogy igazolásnak sincs helye a határidő elmulasztása esetén.)

A BH2011. 258. szám alatt közzétett döntés szerint a zárómérleggel és vagyonfelosztási javaslattal kapcsolatos kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő **anyagi** jogi természetű, tehát a kifogásnak a határidőn belül meg is kell érkeznie a bíróságra. A döntés indokolása szerint a Cstv. 56. § (1) bekezdése alapján benyújtható kifogással egy eljárásrész indul meg, ekként a Cstv. 56. § (1) bekezdése alapján előterjesztett kifogás egy nemperes eljárás megindítása iránti kérelem, melyre a 4/2003. PJE határozatban foglaltak szerint a keresetlevél előterjesztésére vonatkozó határidő minősítése az irányadó mely a fentebb már ismertetettek szerint nem bíróság előtt teljesítendő eljárási cselekmény.

A Kúria Gfv.X.30.109/2012/2.számú határozata szerint a Cstv. 56.§ (1) bekezdésében szabályozott kifogás eltér a Cstv. 51.§-ában található kifogástól, előterjesztésének határidejében, céljában, a kifogással támadható intézkedésben. A Cstv. 56.§ (1) bekezdése szerinti kifogás kifejezetten csak az eljárás befejezéséhez kapcsolódik, a felszámoló által előterjesztett anyagok tartalmára irányulhat.

A Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkf.44.852/2012/2. sz. határozatában nem osztotta a BH2011.258. számú eseti döntésben kifejtett álláspontot, álláspontja szerint a Cstv. 56. § (1) bekezdése alapján benyújtható kifogás legfeljebb a bírósági ügyviteli szabályokról szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet 62. § b) pontja szerint ügyviteli szempontból indít meg egy új eljárást, ellenben a már folyamatban levő felszámolási eljárás harmadik, egyben befejező szakasza valójában a felszámoló által elkészített zárómérleg és vagyonfelosztási javaslat előterjesztésével kezdődik, mellyel kapcsolatosan ez a kifogás az előterjesztett javaslattal összefüggő jogsérelem miatt igénybe vehető jogvédelem eszköze. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a kifogás nem a hitelező anyagi jogának igényérvényesítési eszköze, hanem egy már folyamatban levő eljárásban (a felszámolási eljárásban) a felszámoló jogszabálysértő magatartása (zárómérlege vagy vagyonfelosztási javaslata) elleni jogvédelmi eszköz.

(A hivatkozott IM rendelet 62.§ b) pontja szerinti ügycsoport: _felszámolási nemperes ügyben a vitatott hitelezői igény és kifogás. Az ítéltáblának az a tapasztalata, hogy a gyakorlatban a Cstv.56.§-os kifogást nem mindenütt tekintik e körbe tartozónak.)

A tanácskozás résztvevői megállapodtak abban, hogy a jövőben egységesen, mindegyik törvényszéken a Cstv. 56.§ (1) és a Cstv.63/B.§ (2) bekezdése alapján előterjesztett kifogást új számra iktatva, külön ügyként kezelik.

Kérdés:

- **A 2/2015 PJE indokolásában kifejtettekre tekintettel** (a kifogás nem a bíróság előtt megindítandó új eljárás kezdő irata - az eljárást megindító irat a felszámolási kérelem - hanem egy jogorvoslati eszköz egy már megindult eljárásban), mely kétség kívül igaz a Cstv.56.§ alapján benyújtandó kifogásra is, **irányadó-e a jövőben a BH.2011.258.**

számú döntés. (Ebben az esetben a bíróság küldi meg a záró anyagot, és hívja fel a hitelezőt, hogy a kifogását a bíróság előtt nyújtsa be, így joggal minősíthetnénk e kifogást bíróság előtt teljesítendő eljárási cselekménynek, még inkább, mint a Cstv.51.§-án alapuló kifogást)

A tanácskozás résztvevői megállapodtak abban, hogy a jövőben a jogegységi határozatra figyelemmel a BH 2011.258. számú döntést nem tekintik irányadónak, a határidő utolsó napján postára adott kifogást / Cst.56.§ (1), Cstv.63/B.§ (2)/ határidőben érkezettként elbírálják.

6./Anyagi vagy eljárási határidő a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő egyszerűsített felszámolásnál?

A Cstv. 56.§ alapján előterjeszhető kifogástól csak annyiban tér el, hogy a jogvesztő határidő itt 15 nap, így tehát az 5 pontban írtak, és az ott feltett kérdés az irányadó.

A kérdésre az 5. pontban írtak irányadók.

Érdekesség a Pécsi Ítéltábla gyakorlatából e témakörben:

Fpkf.IV.40.063/2014/2. szám: A Cstv. 63/B. § (2) bekezdése (A jelentésre vonatkozó észrevételeket, illetve a vagyonfelosztási javaslatra vonatkozó kifogást írásban, 15 munkanapon belül lehet benyújtani) a hitelezők számára a jelentéssel és a vagyonfelosztási javaslattal szemben általános jelleggel biztosítja a kifogás előterjesztésének jogát, kivételt e tekintetben nem fogalmaz meg. A Cstv. 63/B § (3) bekezdése (Amennyiben a felszámoló által benyújtott jelentés és vagyonfelosztási kérelem alapján az adósnak a felszámolási eljárás alatt nem volt sem bevétele, sem kiadása, a felszámoló által készített jelentést és vagyonfelosztási javaslatot csak az állami és az önkormányzati adóhatóságnak kell megküldeni) e jogot nem korlátozza, ezért a hitelezőket megillető, vagyonfelosztási javaslattal szemben előterjeszhető kifogásolási jog csak akkor érvényesülhet, ha a felszámolást lefolytató bíróság felosztandó vagyon esetén bevétel és kiadás hiányában is megküldi a vagyonfelosztási javaslatot a hitelezőknek, és egyidejűleg tájékoztatja a hitelezőket a Cstv. 63/B (2) bekezdése szerinti kifogás jogáról.

Dr. Juhász László a tanácskozás résztvevői által elfogadott álláspontokkal egyetértett.

Pécs, 2015. április 23.

dr. Kovács Ildikó

dr.Gyöngyösiné dr.Antók Éva